

Οι Έλληνες έχουμε τη σοφία του Σταυρού (Κατερίνα Χουζούρη)

[/ Πεμπτουσία](#)

Τετρακόσια χρόνια συμπληρώνονται φέτος από τη συγγραφή δύο κειμένων από τον Μάρτυρα Πατριάρχη Κύριλλο Λούκαρι, τα οποία αποτελούν ομολογίες ορθοδοξίας και ελληνικότητας. Για το περιεχόμενο και τη σημασία τους, μίλησε στην Πεμπτουσία ο Πολιτικός Επιστήμων - Συγγραφέας, Κωνσταντίνος Χολέβας.

Πεμπτουσία: Ποιο είναι το περιεχόμενο των κειμένων αυτών και ποιοι ήταν οι λόγοι που οδήγησαν τον Κύριλλο Λούκαρι στη συγγραφή τους;

Κ. Χολέβας: Ο Κύριλλος Λούκαρις είναι μια μαρτυρική μορφή του γένους. Έζησε στα τέλη του δεκάτου έκτου και στις αρχές του δεκάτου εβδόμου αιώνας. Η μορφή του είναι σημαντική, διότι ο Κωνσταντίνος Παπαρηγόπουλος τον θεωρεί ως τον σημαντικότερο Οικουμενικό Πατριάρχη που έχει περάσει από το θρόνο της Κωνσταντινουπόλεως. Αξίζει να σημειωθεί ότι είχε διατελέσει και διάδοχος του Μελετίου Πηγά, στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας.

Οι επιστολές αυτές είναι κείμενα ομολογίας πίστεως στην Ορθοδοξία και κριτικής προς τους παπικούς, αλλά και μία ομολογία ελληνικότητας. Το ένα κείμενο έχει τον τίτλο «διάλογος του φιλαλήθους με τον ζηλωτή» και αναφέρεται στους Ιησούιτες, οι οποίοι τότε είχαν δημιουργήσει προβλήματα με την Ουνία τον «δούρειο ίππο» του παπισμού, εις βάρος των Ορθοδόξων στην Ανατολική Ευρώπη και στα Βαλκάνια. Η δεύτερη επιστολή είναι «περί του πρωτείου ή κατά της αρχής», δηλαδή εναντίον του πρωτείου του Πάπα. Γράφτηκαν όταν ήταν Πατριάρχης Αλεξανδρείας και συγκεκριμένα το 1616, απεσταλμένος του Οικουμενικού Πατριαρχείου και του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, στην περιοχή της Μολδοβλαχίας για να αντιμετωπίσει τη διείσδυση της Ουνίας που προσπαθούσε να αποσπάσει τους Ορθοδόξους από την πατρώα πίστη. Έτσι εστάλη σε μια πρώτη αποστολή στην Πολωνία και στη συνέχεια σε Βουλγαρία και Βλαχία.

Ο Πατριάρχης Κύριλλος Λούκαρις

Πεμπτουσία: Γιατί αυτά τα δύο κείμενα τα θεωρούμε σημαντικά και σήμερα; Τι έχουν να προσφέρουν στον Έλληνα του εικοστού πρώτου αιώνα;

Κ. Χολέβας: Γράφτηκαν για τον ίδιο λόγο. Να εξηγήσουν δηλαδή, ότι πρέπει να παραμείνουμε Ορθόδοξοι και να μην υποταχθούμε στην Ουνία και να μην δεχθούμε την προπαγάνδα των Ιησουϊτών, όμως εκτός από τον θρησκευτικό υπήρχε και ένας εθνικός λόγος. Και για αυτό πρέπει να τονιστεί ιδιαίτέρως σήμερα, σε μία εποχή που υπάρχει αμφισβήτηση από κάποιους ιστορικούς της συνέχειας του ελληνισμού, είναι ανάγκη να ξαναδιαβαστούν αυτές οι επιστολές. Και στις δύο τονίζεται η πεποίθηση ότι είμαστε Έλληνες και απαντά σε όλους εκείνους που λένε ότι ο ελληνισμός σταματά στο Βυζάντιο και ξαναεμφανίζεται το 1780, δηλαδή κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας δεν έχουμε ελληνική συνείδηση.

Ο Λούκαρις μιλά για ελληνικότητα και τονίζει ότι παρά το γεγονός ότι υποφέρουμε από τους Τούρκους, δεν χάσαμε την πίστη, την ελληνικότητα και την αγάπη στα γράμματα. Μπορεί να μην έχουμε σχολεία και πανεπιστήμια αλλά έχουμε τη σοφία

του Σταυρού, λέει χαρακτηριστικά. «... Την σοφία σου δεν την εθέλω ομπρός εις τον σταυρόν του Χριστού. Κάλλιο ήτο να έχη τινάς και τα δυο, δεν το αρνούμαι, πλην από τα δυο τον σταυρόν τον Χριστού προτιμώ». Ομολογία πίστεως και κατάδειξη της ελληνικότητας και της συνέχειας του ελληνισμού.

Κατερίνα Χουζούρη